

Ποιοι είναι... ΑΝ ΕΤΣΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ

Κοινωνία και πολιτική

Του ΔΡ. ΜΑΝΟΥ ΔΑΝΕΖΗ
Επικουρου καθηγητή Πανεπιστημίου Αθήνας

Ενα από τα βασικά αίτια της αποσάθρωσης των οργανωτικών δομών των πολιτικών σχηματισμών, είναι η ραγδαία απομαζικοποίηση της ελληνικής κοινωνίας.

Το φαινόμενο αυτό, καθώς και η έντονη, φαινομενικά, απραξία και σύγχυση της κοινωνίας των πολιτών, δεν αποτελούν περιστασιακά φαινόμενα, αλλά επακόλουθο

μιας φοβερής επιτάχυνσης των παγκόσμιων κοινωνικών εξελίξεων, που δεν άφησαν ανεκπρόσωπη την ελληνική κοινωνία.

Αποτέλεσμα αυτών των κοινωνικών διαδικασιών είναι η αποσάθρωση των συγκεντρωτικών δομών οργάνωσης, καθώς και η διαμόρφωση της ανάγκης μιας πολύμορφης έως εξατομικευμένης έκφρασης.

Χαρακτηριστικό της σημερινής κοινωνικής δομής είναι η σχηματικοποίηση τριών μαζικών εκφράσεων ή αναγκαιοτήτων.

Α Η ΜΑΖΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΦΡΑΣΗ. Στην κοινωνική αυτή συνιστώσα συμμετέχουν οι πολίτες που βρίσκονται δυναμικά προσκολλημένοι στις μεθόδους οργάνωσης και έκφρασης της βιομηχανικής περιόδου. Μέσα στο πλαίσιο της μαζικοποιημένης κοινωνικής ενότητας, οι συμμετέχοντες νιώθουν την ασφάλεια της πρωτογενούς μήτρας και βιώνουν τις μικρές χαρές μιας υποτυπώδους κοινωνικής προβολής και καταξίωσης, αναγκαίες παραμέτρους ψυχικής ισορροπίας στα πλαίσια της άξενης κοινωνίας μας.

Η ψευδαισθητική μιας κοινωνικής ισότητας, που δημιουργείται μέσω πλαστών δημοκρατικών διαδικασιών, δίνει τη δυνατότητα σε όλους, ασχέτως ποιοτικού ή ποσοτικού περιεχομένου, μιας κοινωνικής ανέλιξης μέσα σε ένα προκαθορισμένο σύστημα ελαστικών αξιών, που εύκολα προσαρμόζονται στις ανάγκες των κοινωνικών και πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Οι πολίτες αυτών των κοινωνιών, περισσότερο από την υλοποίηση των αποφάσεων που παίρνονται μέσα στις διαδικασίες, ενδιαφέρονται για αυτές καθ' εαυτές τις διαδικασίες θεωρώντας τις μέσο προσωπικής τους καταξίωσης και επιβεβαίωσης, στο πλαίσιο μιας βιομηχανικής οργανωτικής δομής.

Β Η ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ ΕΚΦΡΑΣΗ. Στο πλαίσιο αυτής της κοινωνικής έκφρασης συμμετέχουν οι πολίτες που συνειδητά ή ασυνειδητά, βιώνουν την πραγματικότητα της μεταβατικής κοινωνικής περιόδου που διανύουμε.

Αρνούνται την ψευδαισθητική της ισοπεδωτικής και απρόσωπης ισότητας των μαζικοποιημένων οργανωτικών δομών, αδυνατώντας όμως να συλλάβουν τον ακριβή χαρακτήρα και περιεχόμενο της κοινωνικής οργάνωσης του μέλλοντος. Χαρακτηριστικό φαινόμενο αυτής της κοινωνικής έκφρασης είναι η οργάνωση των μελών της σε κοινωνικές ομάδες εξειδικευμένου περιεχομένου, που ικανοποιεί τις εσωτερικές αναγκαιότητες και κλίσεις τους. Οι οικολογικές ή πολιτιστικές ομάδες, καθώς και οι ομάδες οι ασχολούμενες με φλέγοντα κοινωνικά θέματα είναι γνωστό ότι πληθαίνουν συνεχώς, μετασχηματιζόμενες συντοχρόνως σε πολιτικούς σχηματισμούς που διεκδικούν ή καταλαμβάνουν κοινοβουλευτικές έδρες.

Γ Η ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΕΚΦΡΑΣΗ. Στην κοινωνική αυτή ομάδα συμμετέχουν άνθρωποι που αρνούνται ολοκληρωτικά τα βιομηχανικά οργανωτικά μοντέλα και τα όποια υποκατάστατά τους, αναπτύσσοντας αυτόνομο λόγο και κοινωνική δράση. Ο χώρος αυτός, αγκαλιάζοντας πολίτες που έχουν θητεύσει επί μακρόν στις τάξεις των μαζικοποιημένων ή εξειδικευμένων εκφράσεων, αν και έχει κάθε πρόθεση και δυνατότητα να δράσει μέσα στο οργανωμένο κοινωνικό σύνολο, αρνείται η δράση και κοινωνική δυνατότητα του να γίνεται μέσον εκμετάλλευσης από μέρους των μαζικοποιημένων ανθρώπων και πηγή διαίωσης των δομών μιας παρηκμασμένης βιομηχανικής κοινωνίας.

Η κοινωνική αυτή έκφραση μπορεί να ανεχθεί μονάχα πολύ χαλαρές οργανωτικές δομές, ανάλογες εκείνων των επιστημονικών ενώσεων ή των τοπικών αδελφοτήτων.

Σήμερα διανύοντας μια περίοδο που τα κόμματα της δημοκρατικής αντιπολίτευσης προσπαθούν να βρουν ένα νέο, πιο σύγχρονο πρόσωπο, θα πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη τους ότι, μια νέα πρόταση κοινωνικής οργάνωσης που ίσως προτείνουν, αν θέλουν να αγγίξει την κοινωνία στο σύνολό της και όχι να καλύπτει απλά την πρόσκαιρη πολιτική και κομματική σκοπιμότητα, θα πρέπει να εκφράζει και να ικανοποιεί τις αναγκαιότητες και των τριών κοινωνικών εκφράσεων που αναφέραμε.

Και ακόμα κάτι. Είναι κοινή πλέον η πίστη πως ήρθε η ώρα να αποτινάξει η κοινωνία μας τα τελευταία κατάλοιπα του βιομηχανικού πολιτικού αυταρχισμού που δεν εκδηλώνεται μονάχα, όπως έχουμε συνηθίσει, μέσω του εξαναγκασμού και της υποταγής, αλλά συγχρόνως και μέσα από την υφαρπαγή της συναίνεσης με δημοκρατικόφανη μέσα και τον εξαναγκασμό του λαού σε μια παθητική αποδοχή των σκοπών και των μεθόδων υλοποίησης, που έχουν επιλέξει οι ηγεσίες, μιας και ο λαός θεωρείται αιωνίως ανώριμος, ακατάλληλος και αναξιόπιστος να συμμετάσχει ουσιαστικά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.